

Svensk Vindenergis svar på FSL:s brev till riksdagsledamöter

Henrik Wachtmeister, Föreningen Svenskt Landskapsskydd (FSL), har skrivit ett öppet brev till riksdagens ledamöter. Brevet innehåller en rad felaktigheter som vi vill rätta till.

1. FSL skriver:

Vi vill inte att elransonering ska bli en naturlig del av vår vardag.

Vi svarar:

Ingen vill ha elransonering. Idag har vi god tillgång till el och låga elpriser. Med en fortsatt utbyggnad av förnybar elproduktion kan vi se till att ha tillräckligt med el hela tiden även i fortsättningen.

2. FSL skriver:

Vindkraften kan aldrig ta ansvar för varken dagens eller framtida elförsörjning.

Vi svarar:

Vindkraften i Sverige har mycket stor potential. Energimyndigheten konstaterade år 2014 att det finns en ekonomisk potential på 140 TWh vindkraft på land till en kostnad under 60 öre per kilowattimme. Ytterligare potential finns för havsbaserad vindkraft.¹

Vindkraftens elproduktion varierar beroende på väder och behöver därför kombineras med annan elproduktion. I Sverige har vi mycket vattenkraft som hjälper oss att utan stora kostnader balansera stora mängder vindkraft och det finns en hittills outnyttjad potential till balanshållning på förbrukarsidan genom energilagring och flexibel förbrukning.

3. FSL skriver:

Vad vi idag tydligt ser, är att man med bristfälliga kunskaper medvetet bygger in opålitlig elproduktion som ska ersätta den pålitliga.

Vi svarar:

Vindkraften är en pålitlig energikälla. Variationerna i vindkraftproduktion mellan åren är inte större än variationerna i vattenkraftens produktion mellan åren och elanvändningen varierar mer per timme än vindkraften. Vindkraften levererar mest el vintertid, då behovet av el är som störst. Genom att ha vindkraften spridd över ett större geografisk område utjämnas skillnaderna i produktion. Vindkorrelationen mellan norra och södra Sverige är väldigt svag och ser man till hela Europa blåser det alltid någonstans.²

Det finns en stor medvetenhet hos myndigheter och berörda aktörer om att en ökad andel variabel kraft i kraftsystemet är en fråga som måste hanteras. Svenska Kraftnät och Energimyndigheten utreder exempelvis för närvarande vilka åtgärder som behövs för att kunna integrera stora mängder variabel kraft i elsystemet. Uppdraget ska redovisas till regeringen i november 2015.

Danmark hade under första halvåret 2015, 39,2 procent av sin elförsörjning från vindkraft, de hade el hela tiden och inga elransoneringar. Till år 2020 planerar Danmark att ha 50 procent av sin elförsörjning från vindkraft.³ I Sverige var vindkraftens andel av elanvändningen under första halvåret 2015 12,0 procent.⁴

¹ Energimyndigheten - Produktionskostnadsbedömning för vindkraft i Sverige 2014 [Länk](#)

² Energimyndigheten - Tema Systemeffekter 2014 [Länk](#)

³ Tillväxtanalys - Politik för ett hållbart energisystem i Danmark 2014 [Länk](#)

⁴ SCB - Månatlig elstatistik [Länk](#)

4. FSL skriver:

Vår mening är istället att nivån på vindkraftsubventioner nu bör bibehållas oförändrad, för att successivt trappas ner och avslutas.

Vi svarar:

Det finns ett stort behov av ny förnybar el för att ersätta fossila bränslen i Europa. EU är fortfarande till 75 procent beroende av fossil energi. Förbränningen släpper årligen ut fyra miljarder ton koldioxid.⁵ Dessa utsläpp måste kraftigt minska om vi ska förhindra stora förändringar av jordens klimat. En omställning mot en förnybar elproduktion pågår. Förra året var 44 procent⁶ av den nya elproduktion som installerades i EU vindkraft.

5. FSL skriver:

Vindkraft är ingen basenergi då tillgängligheten kan vara endast 6 %.

Vi svarar:

Svenska kraftnät skriver så här i sin rapport Kraftbalansen⁷ på den svenska elmarknaden: "Prognosen för vintern 2015/2016 visar på ett förväntat överskott även vid en så kallad tioårsvinter. Marginalen har - trots beskedet om att Oskarshamn inte ska återstarta - förbättrats med cirka 630 MWh/h jämfört med prognosen 2014/2015. Detta beror delvis på att tillgänglighetsfaktorn för vindkraft har räknats upp från sex till elva procent. Det innebär att elva procent av den installerade effekten antas vara tillgänglig under 90 procent av tiden."

"Hittills har tillgänglighetstalet beräknats efter vindkraftens produktion under hela året. Mer rättvisande i detta sammanhang borde i stället vara att endast se till de fyra vintermånader, som kraftbalansrapporterna avser. Eftersom det blåser mer på vintern än på sommarhalvåret motiverar det en uppskrivning av tillgänglighetstalet."

6. FSL skriver:

Ny vindkraft kräver parallell utbyggnad av backupkraft (reglerkraft).

Vi svarar:

Inga kraftverk går hela tiden. För kärnkraften finns en omfattande reglerkraft för att inte elnätet ska gå ner om en reaktor plötsligt snabbstoppas. Vindkraftens variationer är mycket mindre våldsamma. Variationerna i förbrukning morgon och kväll är betydligt snabbare än vindkraftens förändringar. Genom att vindkraften är utspridd över stora områden sker inte väderförändringar samtidigt.⁸ Vattenkraften klarar av att reglera den vindkraft vi har och som planeras till 2020.

7. FSL skriver:

Kungliga Vetenskapsakademien har konstaterat, att vattenkraften ej kan reglera mer vindkraft än idag.

Vi svarar:

Kungliga Vetenskapsakademien påstod tidigare att Sverige inte kunde ha mer än 10 TWh vindkraft. Bevisligen var det påståendet som vi också tidigare påtalat helt fel, för i år kommer vi nå 15 TWh vindkraft.

Professor Lennart Söder vid Kungliga Tekniska Högskolan har i en rapport⁹ redovisat kunskapsläget.

⁵ European Commission, Joint Research Center, CO2 time series 1990-2011 per region/country [Länk](#)

⁶ EWEA - European wind statistics 2014 [Länk](#)

⁷ Svenska Kraftnät - Kraftbalansen på den svenska elmarknaden vintrarna 2014/2015 och 2015/2016 [Länk](#)

⁸ Energimyndigheten - Tema Systemeffekter 2014 [Länk](#)

⁹ KTH, Lennart Söder - På väg mot en elförsörjning baserad på enbart förnybar el i Sverige [Länk](#)

”Från den kunskap som hittills tagits fram, inklusive denna rapport, om större mängder vind- och solkraft finns inga oöverstigliga hinder gällande kraftsystemets balansering att, t ex, erhålla 55-60 TWh/år från vind- och solkraft i Sverige. Detta är dock inte detsamma som att frågan är trivial, dvs att detta kan införas inom en vecka, eller att det inte finns några utmaningar!”

8. FSL skriver:

”Miljöbalken ska tillämpas så att människors hälsa och miljön skyddas mot skador, mångfalden ska bevaras och kretslopp uppnås. Dessutom ska samhällsekonomiska, kulturella, sociala och ekologiska hänsyn tas, så att en långsiktig god hushållning tryggas.”

Vi svarar:

Få verksamheter prövas så noggrant som vindkraft.⁸ För att få bygga en stor vindkraftsanläggning krävs sedan år 2009 tillstånd enligt miljöbalken och att kommunen tillstyrker lokaliseringen. En projektör som gör ansökan ska lämna en komplett miljökonsekvensbeskrivning (MKB) till länsstyrelsen. En MKB beskriver hur vindkraftsetableringen påverkar människor, djur och miljö. Prövningen görs av Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation (MPD).

9. FSL skriver:

FSL bifogar ett antal brev från privatpersoner som uttalar sig om vindkraft och dess hälsoeffekter.

Vi svarar:

Naturvårdsverket lät 2012 ledande forskare göra en omfattande genomgång av forskningen inom området vindkraft och ljud.⁹ Slutsatser från genomgången var:

- Ljudnivåerna i lågfrekvens- och infraljudsområdet är inte högre än för många andra vanligt förekommande bullerkällor i miljön.
- De infraljudsnivåer som uppmätts från vindkraftverk tycks inte vara högre än de infraljudsnivåer människor utsätts för dagligen från andra ljudkällor i omgivningen.
- Påståenden om att vindkraft medför risk för "vibroakustisk sjukdom", "vindkraftssyndrom" och "skadlig infraljudspåverkan på innerörat" saknar belägg.

Den 24 september 2015

¹⁰ Vindlov [Länk](#)

¹¹ Naturvårdsverket - Kunskapssammanställning om infra- och lågfrekvent ljud från vindkraftsanläggningar [Länk](#)